

Utbildningsinspektion i rektorsområde 7 Hästveda Förskoleklass, grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområde 7 Hästveda.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av utbildningsresultaten.....	4
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Hästveda rektorsområde den 16 och 17 mars och 21 och 22 mars. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Hästveda rektorsområde, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Hästveda rektorsområde besöktes Ballingslövs skola, Farstorps skola och Hästveda skola. Skolledning, lärare, fritidspedagoger, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser intervjuades. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 1–9, förskoleklasserna och särskoleklassen. Besök gjordes i skolbarnsomsorgen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av andra dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområde 7 Hästveda

Rektorsområde 7 Hästveda	Antal barn/elever
Förskoleklass	41
Grundskola	408
Särskola	3

Hästveda rektorsområde består av tre skolor, Hästveda skola, Ballingslövs skola och Farstorps skola.

I området finns också fyra förskolor och ett familjedaghem. Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen granskas på en kommunövergripande nivå och bedömningarna av dessa verksamheter återfinns i kommunrapporten. Den obligatoriska särskolan granskas också på en kommunövergripande nivå och bedömningarna återfinns i kommunrapporten.

Hästveda skola har 348 elever. Skolan består av flera olika byggnader. De 160 eleverna i årskurs 7–9 går i den senast uppförda delen. Förskoleklasserna och årskurs 1 och 2, sammanlagt 79 elever, går i en egen byggnad. Eleverna är fördelade på två grupperingar med årskurs F–2, och därtill knuten skolbarnsomsorg. I den äldsta delen går de 111 eleverna i årskurs 3–6, fördelade på fyra åldersblandade klasser, två årskurs 3–4 och två årskurs 5–6. Lärarna i Hästveda skola arbetar i arbetslag som omfattar förskoleklass och årskurs 1–2, 3–6 och tre årskursvisa arbetslag i 7–9. Ett folkbibliotek är samlokaliserat med skolan, som också har mycket rymliga och ändamålsenliga lokaler för idrott.

Ballingslövs skola är en gammal byskola belägen i ett öppet jordbrukslandskap. En förskola finns i anslutning till skolan som också har idrottshall och skolbibliotek. Verksamheten bedrivs i förskoleklass med 9 elever, en klass 1–2 med 15 elever, en klass 3–4 med 11 elever och en klass 5–6 med 15 elever.

Farstorps skola är naturskönt belägen i en skogsbacke. En mycket rymlig idrottshall finns i en tillbyggnad. Skolbibliotek finns. I förskoleklassen finns 7 elever, i 1–2 finns 9, i 3–4 finns 19 och i 5–6 går 16 elever. I en samverkansgrupp går tre elever som är inskrivna i särskolan samt grundskoleelever vars antal varierar över tid.

Verksamheten i Hästveda påverkas bland annat av Migrationsverkets verksamhet, vilket kan innebära att ett antal elever med ingen eller kortvarig erfarenhet från skola i Sverige anländer och skrivs in, ibland för begränsad tid. Förekomsten av billiga bostäder i Hästveda medför inflyttning och omflyttning som påverkar den löpande verksamheten, genom att grupperna ofta ombildas. Ett förhållandevis stort antal familjehemsplatser finns i Hästveda, vilket ger

motsvarande effekter, förutom att de placerade eleverna ofta är i behov av särskilt stöd.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen i Hästveda rektorsområde och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna gör bedömningen att verksamheten i Hästveda rektorsområde är av god kvalitet.

Kunskapsresultaten är av god kvalitet. Elever i behov av särskilt stöd identifieras tidigt. All personal är engagerad i detta arbete och det finns en flexibilitet i organisationen för att möta elevernas svårigheter och arbetet är tydligt prioriterat i den lokala resursfördelningen.

Värdegrundsarbetet präglas av god organisation och process utom i Hästveda årskurs 3–6. Där har viktiga delar av arbetet för tillfället upphört även om en del förebyggande insatser gjorts i flera klasser.

Det finns god kompetens hos lärarna där endast några saknar behörighet. Ett omfattande kompetensutvecklingsprogram har inletts, vilket planeras att omfatta huvuddelen av rektorsområdets personal. Området har också goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i form av personal, lokaler, läromedel, tillgång till datorer, bibliotek. Vidare finns en bra samverkan med föräldrarna i Ballingslöv, Farstorp och Hästveda 7–9.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser i rektorsområdet inom följande områden:

- Undervisningen bör i större utsträckning styras av kursplanerna. Uppföljningssystemen för att bedöma måluppfyllelsen i de ämnen som ej omfattas av de nationella proven bör utvecklas.
- Skolorna bör öka kännedomen om målen för utbildningen hos elever och föräldrar.
- Elevernas inflytande och möjlighet att påverka undervisningens innehåll bör förbättras.
- Samarbetet med föräldrarna och värdegrundsarbetet bör förbättras i Hästveda årskurs 3–6.
- Rektorns arbete för att utveckla skolverksamheten bör förstärkas.
- En inventering av elever som har behov av studiehandledning på sitt modersmål skall göras.
- Studie- och yrkesvägledning är inte organiserad så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Arbetsplan saknas (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- I Hästveda skola årskurs 3–6 genomförs inte undervisning i teknik på sådant sätt att eleverna ges möjlighet att nå målen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).
- Elevers val finns inte i alla skolorna i en form som uppfyller kraven (2 kap. 19, 20 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl eleverna inom rektorsområdet utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Kunskaper

Eleverna i årskurs 9 på Hästveda skola har år 2005 ett genomsnittligt meritvärde på 208,5. Det är högre än det genomsnittliga värdet i Hässleholm som var 200,4 och är dessutom över genomsnittet i riket. Andelen behöriga till nationella program var 88,5 procent, vilket däremot är något under såväl Hässleholms som rikets siffror. Det var också en påtaglig nedgång jämfört med vårterminen 2004, då 96,4 procent var behöriga till nationella program. I kvalitetsredovisningen bedömer rektor måluppfyllelsen avseende kunskaper läsåret 04/05 som relativt god och påpekar att många elever varit i behov av särskilt stöd.

Salsa (Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambands analyser) anger ett modellberäknat värde för andelen elever som nått målen i slutbetyget och ett modellberäknat värde för det genomsnittliga meritvärdet. Det modellberäknade värdet tar hänsyn till några av de bakgrundsfaktorer som är av betydelse för elevers studieresultat. Dessa bakgrundsfaktorer är utbildningsbakgrunden hos elevernas föräldrar, andelen elever som är födda utomlands eller vars båda föräldrar är födda utomlands samt andelen pojkar på skolan. Hästvedas resultat ligger såväl för andel som når målen som för meritvärde över det modellberäknade värdet.

Tabell 1: Enligt kvalitetsredovisning 2005, andelen godkända elever i nationella ämnesprov årskurs 5.

	Ballingslövs skola Årskurs 5	Farstorps skola Årskurs 5	Hästveda skola Årskurs 5
Svenska	100 %	100 %	79 %
Engelska	89 %	100 %	72 %
Matematik	78 %	100 %	77 %

Tabell 2: Enligt kvalitetsredovisning 2005, andelen godkända elever i nationella ämnesprov samt andelen med slutbetyg G, VG och MVG i årskurs 9:

Hästveda skola	Årskurs 9	Slutbetyg, G, VG, MVG
Svenska	94 %	96 %
Engelska	77 %	94 %
Matematik	83 %	94 %

Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten generellt är goda i området Hästveda men vill uppmärksamma huvudmannen på att andelen som lämnade årskurs 9 utan att vara behöriga till nationellt program ökade 2005 jämfört med året innan. Resultaten på ämnesproven i årskurs 5 var dessutom i Hästveda jämförelsevis svaga. Utöver de nationella ämnesproven finns ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplaner och mål för årskurs 5.

Intervjuer med elever och lärare i årskurs 7–9 visar att eleverna i betydande utsträckning har kännedom om kunskapsmål och betygskriterier. Yngre elever, och deras föräldrar, är till största delen obekanta med kunskapsmålen.

Normer och värden

Skolorna präglades vid besöken, med något enstaka undantag, av en lugn miljö med påtaglig arbetsro. Föräldrarna upplever att miljön är trygg och att deras barn trivs och mår bra.

Inspektörerna har noterat ett antal goda exempel på arbete med värdegrundsfrågor. Detta har också, enligt samstämmiga uppgifter från elever, föräldrar och lärare, burit frukt när det t ex gäller att motverka dåligt och kränkande språkbruk. Eleverna känner sig trygga, det finns nästan alltid någon vuxen till hands som också ingriper om det någon gång inträffar en incident. Inspektörerna bedömer att resultatet av områdets arbete för att skapa en god miljö i de flesta avseenden är av god kvalitet. Av intervjuerna med framför allt eleverna i F–6 framgår dock att deras möjligheter att påverka skoldagen upplevs som små.

Sammanfattning

Kunskapsresultaten i Hästveda rektorsområde är utifrån områdets förutsättningar goda. Det aktiva arbetet med värdegrundsfrågor har givit resultat. Skolorna präglas i huvudsak av arbetsro och ett gott samarbetsklimat där eleverna tar ansvar för den gemensamma miljön.

Kunskapsmålen är inte kända för framför allt de yngre barnen och deras föräldrar och det finns ingen samlad kunskapsuppföljning av elevernas måluppfyllelse i relation till kursplanemålen i årskurs 5.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern

kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I alla områdets skolor finns handlingsplaner mot mobbning och ett aktivt arbete där elever är delaktiga i kompisamtal, som kamratstödjare eller i Hästvedas Kram-grupp (kamratrelationer och antimobbing). I årskurs 7–9 pågår sedan 11 år ett aktivt samarbete mellan elever som rekryterats efter intresse och lämplighet i alla klasser och vuxna i form av lärare, kurator och skolvärdinna. Dessa utgör KRAM-gruppen. Vid regelbundna möten två gånger per månad diskuteras situationen på skolan och eventuellt behov av insatser. Elever i årskurs 7–9 utbildas till hälsoinformatörer för sina yngre kamrater som de informerar om rökning, alkohol och droger. Inspektörerna anser att detta är goda exempel på att eleverna tränas i att ta ansvar.

I årskurs 3–6 ligger numera viktiga delar av motsvarande arbete nere, enligt uppgift därför att arbetsbördan ökat för de lärare som tidigare haft som uppgift att utgöra vuxenstöd i det kamratstödjande arbetet. Elever i årskurs 3–6 i Hästveda framför i intervjun synpunkten att de ibland saknar stöd av de vuxna, även om de påtalar behov av sådant, exempelvis därför att någon blivit retad. Annat värdegrundsarbete har dock bedrivits i årskurs 3–6. Socialsekreteraren har genomfört individuella samtal med eleverna i flera klasser vilket i kombination med gruppövningar och gemensamma samtal uppges ha inverkat positivt på arbetsklimatet i de berörda klasserna.

Enligt läroplanen skall rektorn ansvara för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Det framgår inte av Hästvedas handlingsprogram att handlingsprogrammet även omfattar ett vuxenperspektiv, det vill säga att den också behandlar kränkningar som vuxna kan göra sig skyldiga till mot barn, ungdomar eller andra vuxna. Från och med den 1 april 2006 gäller lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den innebär bland annat att varje skola skall upprätta en likabehandlingsplan som har till syfte att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Inspektörerna vill betona att skolan tar hänsyn till alla former av kränkande behandling vid upprättandet av likabehandlingsplanen.

Läroplanen, skollagen och grundskoleförordningen anger att eleverna skall ha ett med åldern ökande inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. I avsaknad av en sådan arbetsplan för elevinflytandet som omtalas i grundskoleförordningen har inspektörerna noterat anmärkningsvärda skillnader mellan skolor, årskurser och klasser. I alla skolor i området finns i enskilda klasser exempel på att elever deltar i planering och utvärdering av arbetet. Detta är dock i hög grad avhängigt de enskilda lärarna. I årskurs 7–9 i Hästveda beskriver elever och lärare ett väl fungerande inflytande såväl vad avser den formaliserade verksamheten med elevråd, som det inre arbetet i klasserna. I Farstorp läggs en god grund för elevernas fortsatta engagemang, där finns också ett fungerande elevråd med gott vuxenstöd genom platschefen. I Ballingslövs skola och i årskurserna 3–6 i Hästveda behöver elevernas inflytande förbättras,

även om det i Ballingslöv finns exempel på systematisk utvärdering av veckans arbete. Inspektörerna bedömer att det finns ett betydande utrymme för förbättring av elevinflytandet, trots det goda arbete som till delar utförs.

Samverkan med föräldrarna som kollektiv fungerar olika inom området. Betydande engagemang finns och tas tillvara, såväl på de små landsbygdsskolorna som i Hästvedas årskurs 7–9. I Hästveda årskurs 3–6 ligger den formaliserade samverkan nere. Vid intervjun med föräldrarepresentanter framkom klagomål på att det inte gjorts tydligt vilken roll som till exempel klassföräldrar kunde spela. I flera fall uppfattade inte föräldrarna att de betraktades som resurs, och de kände inte till att de enligt författningen skall medverka i samband med att skolans arbetsplan utarbetas. I Hässleholm mäts genom Galaxen bland annat hur nöjda föräldrar är med sina möjligheter att påverka skolans verksamhet. Svaren på denna fråga beror till stor del på om föräldrarna känner till de möjligheter och rättigheter som författningen ger dem eller inte. Inspektörerna gör bedömningen att samarbetet med föräldrarna i Hästveda årskurs 3–6 bör förbättras.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Under lektionsbesöken och vid intervjuerna har inspektörerna stött på flera exempel på goda lärmiljöer, men också mycket arbete som förefaller mer styrt av läromedlen än av kursplanen. Lektionerna är planerade och strukturerade men präglas inte i någon större utsträckning av variation och utmaningar för eleverna.

Såväl lärare som arbetsledare uppgav att det fanns betydande förbättringsbehov vad gäller arbetslagens struktur och funktion i Hästveda. Flera lärargrupper uppgav i intervjuerna att samverkan var svag mellan årskurs 6 och 7, och även mellan årskurs 2 och 3 i Hästveda fanns ett glapp. Avlämnande skolor får ingen återföring från årskurserna 7–9. Inspektörerna konstaterar att ett förbättringsarbete behöver göras för att öka samverkan mellan årskurserna, något som rektorn snarast bör initiera och leda.

Nivågruppering det vill säga att grupper sätts samman efter elevernas förkunskaper, förekommer i årskurserna 7–9 i Hästveda. Systemet beskrivs som öppet, med möjlighet att byta grupp. Därutöver ges eleverna också möjlighet att fördjupa sig efter behov och intresse på studietid som avsatts för ändamålet. Alla intervjuade ansåg att systemet var ändamålsenligt och fungerar bra.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin. Dessa förbereds med omöden som lämnas till elever och föräldrar en vecka i förväg. I intervjuerna med föräldrarna framkom att de ville ha tydligare information om elevernas måluppfyllelse. Inspektörerna vill påpeka att detta kräver en ökad kännedom om målen för elever och föräldrar, vilket representanter för båda dessa grupper efterfrågat. Inspektörerna har sett exempel på användning av individuella utvecklingsplaner. Ett arbete med att utveckla gemensam mall för dessa pågår i området. Inspektörerna vill framhålla grundskoleförordningens skrivning: ”vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna”. Kraven på att upprätta en individuell utvecklingsplan för varje

elev vid utvecklingssamtalet gäller från och med den 1 januari 2006. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar dessa planer.

Eleverna i årskurserna 8 och 9 säger sig vara informerade om betygskriterierna, även om de önskar att lärarna ännu tydligare kunde uttrycka varför man får ett visst betyg. Vid besöket har också framgått att lärarna på olika sätt strävar efter likvärdighet i betygssättningen. De läser och bedömer varandras arbeten och har informella samtal. I tyska och franska, liksom i slöjd och hem- och konsumentkunskap träffas lärare från hela kommunen. Betygssättning är också ett ämne för innevarande års kompetensutveckling. Noterbara differenser finns dock mellan ämnesprov i årskurs 9 och slutbetyg i engelska och matematik. Inspektörerna vill påpeka att det bör föranleda analys och överväganden i Hästveda skola årskurs 7–9.

Individanpassning och stöd

Skolledningen prioriterar tydligt arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Såväl rektorn som medarbetarna i de olika arbetslagen bedriver ett engagerat arbete för att flexibelt stödja elever med behov av särskilt stöd. Systematiska lästester görs för alla elever i årskurserna 2, 3, 4 och 7. Testresultaten ligger till grund för såväl allmän lästräning som riktad träning för vissa elever och vid behov ytterligare utredning. Sexåringar med problem i tal och språk fångas upp i särskilt test. Från kommande läsår överväger rektorn att skapa en liten grupp för elever i förskoleklassen och årskurserna 2 och 3, vilket i så fall måste ske genom omdisponering av skolans resurser. Det förekommer dock ingen inventering av de elever som eventuellt är i behov av studiehandledning på sitt eget modersmål.

För de elever som behöver särskilt stöd för att nå målen används åtgärdsprogram som sedan också följs upp. Utifrån identifierade behov omdisponerar rektorn resurser. Personalresursen innehåller specialpedagoger, speciallärare, assistenter och extra lärare. Kring eleverna finns också kurator, socialsekreterare och skolsköterska. Rektorn har i kvalitetsredovisningen skrivit att det under 2005 hade behövts fler speciallärartimmar i Hästveda och Ballingslöv. I Ballingslöv gör det låga elevantalet i kombination med att det inte finns specialpedagog på plats att det är svårare att flexibelt möta behoven. Inspektörerna bedömer att insatserna för barn i behov av särskilt stöd är tydligt prioriterat och av god kvalitet. Dock skall en inventering av elever som har behov av studiehandledning på sitt modersmål göras för att få kännedom om det finns sådana behov på skolorna.

Skolledning och kvalitetsarbete

Rektorsområdets ledningsgrupp utgörs av rektorn, två biträdande rektorer och de två platscheferna i Ballingslöv och Farstorp. En av de två biträdande rektorerna är ansvarig för hela områdets förskoleverksamhet samt F–2 i Hästveda. Den andre biträdande rektorn är ansvarig för verksamheten i årskurs 3–9. I Ballingslöv och Farstorp finns platschefer som kombinerar detta uppdrag med lärartjänst ungefär i proportionerna 30 procent respektive 70 procent. Platscheferna är numera också chef för förskoleklassen och fritidshemmet i Ballingslöv och Farstorp. Denna förändring hade dock inte konsekvent genomförts ännu vilket lämnade vissa oklarheter som framkom vid intervju med personalen. Inspektörerna gör bedömningen att rektorn håller sig förtrogen med verksamheten via ledningsgruppen, genom regelbundna besök i

Ballingslöv och Farstorp och genom att vara mycket involverad i enskilda elev-
ärenden rörande elever med behov av särskilt stöd.

Varje skola, som ingår i det offentliga skolväsendet, skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I Hästveda sammanställs en kvalitetsredovisning för vardera Ballingslöv, Farstorp och Hästveda. Dessa ligger sedan till grund för områdets kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen för år 2005 följer den struktur som anges i förordningen för kvalitetsredovisning med mål, analys av måluppfyllelsen och åtgärder för utveckling. Vid intervjuerna med representanter för de olika arbetslagen framkom att dessa endast i ringa mån varit delaktiga vid upprättandet av kvalitetsredovisningen 2005. Bland annat var det vid intervjutillfället inte särskilt känt vad som var utvecklingsmål för 2006. Från och med 15 augusti 2005 infördes en förändring i förordningen om kvalitetsredovisning som innebär att skolans kvalitetsredovisning skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare skall också ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna vill betona vikten av att skolornas lärare och personal, liksom eleverna och deras vårdnadshavare deltar i detta arbete nästa gång kvalitetsredovisning skall utarbetas.

En lokal arbetsplan skall finnas för varje skola. ”I den lokala arbetsplanen skall den enskilda skolan ange hur målen skall förverkligas och hur verksamheten skall utformas och organiseras. Där anges således mål för verksamheten som helhet. Lärarna utformar tillsammans med eleverna undervisningsmål. Dessa mål och olika elevers behov och förutsättningar är utgångspunkten för val av arbetssätt” (Lpo94). Ansvar för upprättandet och utvärderingen av arbetsplanen har rektorn. I Hästveda skola finns handlingsplan mot mobbing, beredskapsplan, verksamhetsplan för skolhälsovård samt ett dokument för årskurserna 3–6 som heter arbetsplan för 2005-2006. I Ballingslöv finns en utvecklingsplan för de avgränsade områdena Etik och moral, Hälsa och motion samt Läsa/Skriva-projekt. I Farstorp hänvisades till ett dokument från 1994 som inte hade använts på lång tid. Inspektörerna bedömer att de ovan beskrivna dokumenten inte är av sådan beskaffenhet att de kan anses utgöra en sådan arbetsplan som författningen kräver. En arbetsplan måste således upprättas. Inom ramen för detta arbete kommer såväl elever, föräldrar som personalen i de olika arbetslagen att kunna involveras i en gemensam process, vilket enligt inspektörernas bedömning kan bli till gagn för skolans utveckling

Sammanfattning

Arbetet med elever i behov av särskilt stöd håller god kvalitet. Det gör också i stort värdegrundsarbetet och elevinflytandet även om det brister i likvärdighet mellan enheterna i området. Rektorn är förtrogen med verksamheten men ansvaret för skolans utveckling kan förbättras genom att öka samverkan och förbättra tydligheten i organisationen. Skolorna skall ha fungerande arbetsplaner och undervisningen bör tydligare ta sin utgångspunkt i kursplanerna. Rektorsområdet måste öka kännedomen om mål och betygskriterier till elever och föräldrar för att ge eleverna reella möjligheter att ta ökat ansvar för sitt lärande och föräldrarna att stödja eleverna i detta. Dessutom bör samarbetet med föräldrarna förbättras i Hästveda årskurs 3–6.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till en likvärdig utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Elevens val, som i Hästveda skola i klasserna 3–4 och 5–6 upptagits med 2 respektive 2,5 timmar i timplanen, utgörs av promenader under 80 respektive 40 minuter/v. Inspektörerna bedömer att varken innehållet eller omfattningen uppfyller kraven i skolförfattningarna.

I Hästveda skola förekommer enligt uppgift ingen undervisning i teknik före årskurs 6 varför eleverna inte ges möjlighet att nå målen i årskurs 5.

Personalresurserna

Personaltätheten på skolorna i Hästveda är enligt tillgänglig statistik några tiondelar under den genomsnittliga i Hässleholms kommun som är 8,5 lärare per 100 elever. Detta kan i sin tur jämföras med siffran för riket, som är 8,2.

Inför innevarande läsår genomfördes av resursskäl en omorganisation för att minska antalet klasser i årskurserna 3–6. Av samstämmiga intervjuer från elever, föräldrar och lärare har det haft negativa effekter genom att grupperna blev större i dessa årskurser. Elevantalet är nu mellan 27 och 30, vid de tillfällen hela gruppen är samlad, jämfört med tidigare runt 20. Möjligheterna till individuell handledning har minskat och det har blivit mera trångt och ibland stökigt. Rektorn menar att resursfördelningssystemet inte tar hänsyn till den speciella situation som råder i Hästveda.

Eleverna i de lägre årskurserna har tillgång till en socialsekreterare som är anställd inom socialtjänsten. Innehållet i denna tjänst har under senare tid ändrats till att även innefatta utredningar som del av myndighetsutövning inom socialtjänsten, vilket minskat utrymmet för förebyggande insatser.

Enligt läroplanen skall studie- och yrkesvägledning organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Vid intervjuerna med elever framkom att denna funktion inte var tillräckligt tillgänglig. Tjänsten delas nu med ett annat rektorsområde i kommunen. Det framkom också att frågan har uppmärksamats av rektorn. Inspektörerna bedömer att denna funktion måste ses över så att elevernas rätt tillgodoses.

Kompetensutvecklingen

Av kvalitetsredovisningarna och intervjuerna framgår att kompetensutvecklingen på skolorna bedrivs med olika förutsättningar och inriktning. I Ballingslöv pågår ett MÅL-3 projekt enligt vilket personalen successivt utbildar sig enligt individuella planer. I Hästveda har planering för ett större kompetensutvecklingsprojekt inletts under våren 2006. Analysfasen är nu klar, efter bland annat ett internat där riktlinjer och innehåll skisserades och individuella program är under utarbetande. Motsvarande försök från Farstorps skola att få externa

medel till kompetensutveckling misslyckades, och några medarbetare där anser att kompetensutvecklingen är otillräcklig. Föreläsningar som riktat sig till all personal inom området har ägnats åt ämnen som konflikthantering, utvecklingsstörning och särskolan och ADHD. Planen för 2005–2007 innehåller till exempel läs- och skrivutveckling, arbetslagsutveckling, betygskriterier och individuell utvecklingsplan. Inspektörerna bedömer att tillgången till eller förutsättningarna för kompetensutveckling i huvudsak är goda.

Materiella resurser

Det finns i området goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i form av läromedel, tillgång till datorer och ändamålsenliga lokaler.

Skolbibliotek finns på skolorna. I Hästveda skola erbjuds särskilt goda möjligheter genom att ett folkbibliotek är inrymt i skolan och i stor omfattning kan användas av elever och lärare.

Sammanfattning

Verksamheten i Hästveda har goda förutsättningar i fråga om tillgång till lärare med utbildning för den aktuella verksamheten och personal i övrigt. De materiella förutsättningarna är också goda.

Inspektörerna bedömer att skolorna i stort sett tillgodoser elevernas rätt till undervisning. Elevers val skall dock erbjudas med det syfte som finns och i den omfattning som timplanen reglerar. Dessutom skall eleverna ges förutsättningar att nå kursplanemålen i ämnet teknik i årskurs 5 på Hästveda skola. Elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning bör också öka.

Datum	Ort
2006-11-09	Lund

Roger Niklewski

Agneta Ericsson